

6. „GUERNICA” PABLA PICASSA. O ROLI SZTUKI W BUDZENIU ŚWIADOMOŚCI NA TEMAT ZAGADNIEŃ GLOBALNYCH

Uczniowie i uczennice dowiadują się, kim był Pablo Picasso i jakie tworzył obrazy, ze szczególnym uwzględnieniem obrazu „Guernica”. Poznają genezę powstania obrazu i jego kontekst w odniesieniu do zagadnień globalnych: pokoju i konfliktów na świecie. Czerpiąc inspirację z „Guerniki”, młodzież tworzy kolaż będący komentarzem do współczesnych wydarzeń.

S

6. „GUERNICA” PABLA PICASSA. O ROLI SZTUKI W BUDZENIU ŚWIADOMOŚCI NA TEMAT ZAGADNIENŃ GLOBALNYCH

Zagadnienia:

- ▶ Pokój i konflikty na świecie

Czas trwania:

- ▶ 45 minut

Pytanie kluczowe:

- ▶ W jakim stopniu „Guernica” może być komentarzem do współczesnych wydarzeń na arenie międzynarodowej?

Cele zajęć:

- ▶ Wyjaśnisz pojęcia: kubizm (dodatkowo: walor, kontur, symbol, uproszczenie, deformacja, kolaż).
- ▶ Dowiesz się, na czym polega kontrast walorowy jako element ekspresji w dziele plastycznym.
- ▶ Skomponujesz kolaż inspirowany dziełem „Guernica” Pabla Picassa.

- ▶ Poznasz zależności globalne związane z kwestią pokoju i konfliktów na świecie.

Związek z podstawą programową:

- ▶ Plastyka: I: 1.1, II: 2.1, III: 3.2

Zagadnienia plastyczne:

- ▶ Wprowadzenie do kubizmu
- ▶ Walor – odcienie szarości, cieniowanie
- ▶ Linia jako kontur
- ▶ Symbolika w malarstwie

Metody:

- ▶ Miniwykład z pokazem obrazów Pabla Picassa
- ▶ Rozmowa ukierunkowana
- ▶ Ćwiczenie praktyczne
- ▶ Prezentacja prac – tworzenie wspólnego kolażu

Formy pracy:

- ▶ Praca w grupach

Technika wykonania pracy plastycznej:

- ▶ Rysunek, kolaż

Środki dydaktyczne i materiały:

- ▶ Rzutnik, slajdy z obrazami Pabla Picassa
- ▶ Obraz „Guernica” (wyświetlony na ścianie lub w formie odbitki ksero)
- ▶ Gazety czarno-białe, ołówki, szkicowniki, klej, nożyczki, czarny flamaster
- ▶ Mapa świata

MIN

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Wprowadzenie

5

8

13

Praca właściwa

17

1. Przedstaw młodzieży sylwetkę Pabla Picassa, pokaż jego obrazy, a następnie wspólnie odpowiedzcie na poniższe pytania:
  - ▶ Jak tworzył malarz?
  - ▶ Jakie są charakterystyczne cechy jego malarstwa?
  - ▶ Jakie podejmował tematy?
2. Zaprezentuj młodzieży obraz „Guernica” i zachęć do rozmowy, zadając pytania:
  - ▶ Co przedstawia obraz?
  - ▶ Dlaczego powstał?
  - ▶ W jaki sposób Pablo Picasso wyraził swoje emocje?

Obraz „Guernica” został namalowany przez Picassa jako hołd złożony baskijskiemu miastu Guernica (Gernika w języku baskijskim), które w 1937 roku zostało zbombardowane przez niemiecki korpus wchodzący w skład Luftwaffe. To okrutne wydarzenie, które odbiło się szerokim echem w Europie, stało się inspiracją dla artysty. Picasso zastosował oszczędną kolorystykę – czerń, biel i odcienie szarości, które jeszcze bardziej podkreślają wymiar tragicznych wydarzeń. Dzieło ma również wymiar symboliczny – cierpienie mieszkańców i mieszkańek Gerniki to jednocześnie cierpienie narodu baskijskiego walczącego o wolność. Kopia obrazu znajduje się w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku, aby przypominać o okrucieństwach wojny i być przestrożą na przyszłość.

3. Ukierunkuj rozmowę tak, aby wyjaśnić słowa: kubizm, symbolizm, kolaż, walor, deformacja, uproszczenie. Odwołuj się do wcześniej zaprezentowanych przykładów.
4. Powiedz, że na dzisiejszej lekcji wspólnie stworzycie kolaż zainspirowany „Guerniką” Pabla Picassa. Zadbaj o to, by młodzież w trakcie lekcji mogła widzieć obraz – np. wyświetlony na ścianie lub w formie odbitki ksero. Zapytaj uczniów i uczennice, czy uważają, że dzisiaj taki obraz również mógłby powstać? Jeśli tak, to w jakich okolicznościach? Wspólnie pokażcie na mapie, gdzie na świecie toczą się obecnie konflikty zbrojne.

5. Poproś uczniów i uczennice o dobranie się w czteroosobowe grupy. Wyjaśnij, że każda grupa będzie tworzyła własny kolaż, a na zakończenie lekcji wszystkie kolaże zostaną połączone w jeden. Poproś, aby z przyniesionych gazet młodzież wycięła nagłówki i fragmenty artykułów, które odnoszą się do bieżących wydarzeń na świecie. Zachęć uczniów i uczennice, aby w trakcie wycinania przedyskutowali w swoich grupach, dlaczego wybrali poszczególne elementy, z których stworzą kolaż, i jaki ma być przekaz ich wspólnej pracy.
6. Wyjaśnij, że przy wykorzystaniu ułożonych wycinków z gazet uczniowie i uczennice mają stworzyć kolaż w formie kompozycji na płaszczyźnie według własnego projektu. Wyłutnaczone pojęcie kontrastu kolorowego, który powinien w tych pracach uwypuklać emocje związane ze współczesnymi wydarzeniami na świecie.
7. Zaprosz wszystkie pary na środek sali. Cała klasa ma złączyć ze sobą swoje części kolaży, aby utworzyć współczesną wersję obrazu „Guernica” w jej autorskiej interpretacji. Poproś młodzież o udzielenie odpowiedzi na pytanie kluczowe: W jakim stopniu „Guernica” może być komentarzem współczesnych wydarzeń na arenie międzynarodowej? Lekcja może być również przyczynkiem do dyskusji o roli sztuki w budzeniu świadomości na temat globalnych zagadnień i stworzenia pracy plastycznej na kolejnych zajęciach.

PRACA DOMOWA:

1. Poproś uczniów i uczennice, aby w zeszycie dokończyli jedno z wybranych przez siebie zdań:
Dzięki dzisiejszym zajęciom dowiedziałem/dowiedziałam się...
Na dzisiejszej lekcji najbardziej zaskoczyło mnie...
Dzisiejsze zajęcia uświadomiły mi...
2. Zachęć młodzież do wykonania kolejnego kolażu przy wykorzystaniu wycinków ze starych gazet – każdy dowolnie może wybrać temat swojej pracy, odwołując się do globalnych wyzwań współczesnego świata. W doborze zagadnienia pomocna może okazać się infografika z książką prezentująca koncepcję edukacji globalnej (znajdująca się na początku publikacji).

Inspiracją do stworzenia tego scenariusza lekcji było ćwiczenie opracowane przez brytyjską organizację Leeds DEC uczestniczącą w projekcie „W świat z klasą”.